

Saksframlegg

INNDRAGNING AV SKJENKEBEVILLING- HALVLITERN AS - HOLDEPLASSEN

Arkivsaksnr.: 09/21527

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til vedtak:

Formannskapet vedtar å inndra skjenkebevillingen til Halvlitern AS - Holdeplassen, org. nr. 986 788 980, Dronningensgate 13, i to uker fra den tid administrasjonen bestemmer.

Vedtaket fattes med hjemmel i alkoholloven § 1-8 jf. retningslinjer for reaksjoner ved overtredelse av alkohollovens bestemmelser pkt. 2, 3. ledd.

Inndragningen er begrunnet i brudd på alkohollovgivningen avdekket ved skjenkekontroll 19. mars 2011. Nærmere begrunnelse følger av saksfremlegget.

Vedtaket skal ikke iverksettes før klagefristen er ute eller en eventuell klage er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42, 1. ledd, 1. punktum.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

[... Sett inn saksutredningen under denne linja](#)

Saksutredning:

Saken ble behandlet i bevillings- og kontrollutvalget den 16. juni 2011. Rådmannens forslag ble enstemmig anbefalt (2Ap, FrP, H).

Bakgrunn

Det ble gjennomført skjenkekontroll ved Holdeplassen den 19. mars 2011.

Under kontrollen ble det avdekket brudd på bv om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (heretter alkoholloven) og forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (heretter alkoholforskriften) da en mann som var åpenbart påvirket av rusmidler oppholdt seg på skjenkestedet. Mannen ble i tillegg skjenket alkoholholdig drikk.

Ansvarshavende ved skjenkestedet fikk kopi av befaringsrapporten etter endt kontroll. Varsel om mulig inndragning og kopi av tilleggsrapporten ble sendt bevillingshaver den 24. mars 2011. Bevillingshaver ga sitt tilsvarende i e-post av 27. april 2011. Befaringsrapport, tilleggsrapport, samt tilsvarende fra bevillingshaver følger vedlagt som henholdsvis vedlegg 1, 2 og 3.

Vurdering

Ad åpenbart påvirket

I rundskriv IS-5/2008 er det på side 143 forsøkt å gi en definisjon på hva begrepet "åpenbart påvirket av rusmidler" innbefatter:

"Hvilket, eller hvilke, rusmidler en person er påvirket av, er ikke avgjørende for vurderingen av om det vil være forsvarlig å selge eller skjenke alkohol til vedkommende. Hvorvidt en person er, eller må antas å bli, åpenbart påvirket, vil ikke bare avhenge av om vedkommende er synlig ruset, men også av graden av påvirkning. For å være "åpenbart påvirket av rusmidler" kreves det at rusmiddelpåvirkningen er kvalifisert."

Helsedirektoratet har utarbeidet en "berusningstrapp" for å synliggjøre hva som kjennetegner en person som er åpenbart påvirket av rusmidler. "Berusningstrappen" følger vedlagt, se vedlegg 4.

Som symptomer på at en person er åpenbart påvirket, er oppstilt:

- Uoppmerksom
- Vanskeligheter med å feste blikket
- Snakker utydelig
- Problemer med å gå rett
- Slepphendt
- Ofte høyrøstet
- Kan virke forstyrrende på andre gjester

Rådmannen vil understreke at listen ikke er uttømmende. Det er heller ikke slik at en person som har ett av disse karakteristika nødvendigvis er åpenbart påvirket av rusmidler. Ved vurderingen av om en person er åpenbart påvirket av rusmidler må det foretas en konkret og helhetlig vurdering.

Trondheim kommune

Kontrollørene har i befaringsrapport og tilleggsrapport etter skjenkekontroll utført den 19. mars 2011, beskrevet en mannlig gjest som åpenbart påvirket av rusmidler.

Det følger av tilleggsrapporten at den mannlige gjesten hadde ustø gange, og måtte benytte seg av støttebeger for ikke å falle. Han måtte også støtte seg mot stoler og bord mens han gikk. Videre ble det beskrevet at gjesten hadde uklart tale og at han ikke klarte å fokusere blikket på kontrollørene når han prøvde å prate til dem. I løpet av den tid gjesten ble observert så kontrollørene at han flere ganger drakk fra tilfeldige halvliters glass som sto på bordene i lokalet, og oppførselen hans ble blant annet beskrevet med høylytt prat, knipsing/gestikulering for å få andre gjesters oppmerksomhet og ved å ta på seg jakken feil vei, dra hetten over hodet slik at han ikke så noe, for så å vinke med armene.

Forøvrig vises til tilleggsrapporten i sin helhet for beskrivelse av de omtalte forhold.

I tilsvaret fra bevilingshaver ved Monika F. Morken (vedlegg 3) bestrides at den mannlige gjesten var åpenbart påvirket av rusmidler. Det anføres at gjesten er en gammel kjenning av de ansatte på Holdeplassen Pub, og at hans væremåte kun er "bajasfakter og skuespill, og en måte å få oppmerksomhet på". Det følger videre av tilsvaret at den aktuelle gjesten har en psykisk diagnose.

Bevilingshaver og rådmannen er etter dette uenige om hvorvidt den omtalte gjesten var å regne som åpenbart påvirket av rusmidler på tidspunktet for skjenkekontrollen.

Beviskravene ved inndragning er de samme som i forvaltningen for øvrig, jfr. rundskriv IS-5/2008 side 76. Det er tilstrekkelig å konstatere alminnelig sannsynlighetsovervekt. Det stilles ikke som i strafferetten et krav om at "en hver rimelig tvil skal komme tiltalte til gode". Det er således tilstrekkelig at det er *mer* sannsynlig at den aktuelle gjesten var åpenbart påvirket av rusmidler, enn at han *ikke* var det. I Ot.prp.nr. 7 (1996-1997) er det uttalt på side 119:

"I situasjoner der det står påstand mot påstand, må bevilingsmyndigheten foreta en vanlig bevisvurdering når den skal ta stilling til inndragningsspørsmålet. Beviskravene ved inndragning er de samme som for forvaltningen for øvrig. Det er kommunen som har ansvaret for å føre bevis for det faktiske grunnlaget for inndragningsvedtaket. Loven pålegger ikke kommunen en særlig streng bevisbyrde."

Etter en helhetsvurdering av de omrapporterte symptomer på at gjesten var åpenbart påvirket av rusmidler, finner rådmannen at det er *mer* sannsynlig at den aktuelle gjesten var åpenbart påvirket av rusmidler, enn at han *ikke* var det, jmfør ovenfor vedrørende beviskrav i inndragningssaker. Det understrekes at vurderingen av om en person er åpenbart påvirket av rusmidler ligger i kjernen av skjenkekontrollørens oppdrag.

Rådmannen legger således til grunn at gjesten var å regne som åpenbart påvirket av rusmidler på tidspunktet for skjenkekontrollen.

Ad manglende bortvisning

Alkoholforskriften § 4-1:

"Personer som er åpenbart påvirket av rusmidler må ikke gis adgang til skjenkestedet.

Dersom en person som er åpenbart påvirket av rusmidler befinner seg på skjenkestedet, har bevilingshaver plikt til å sørge for at vedkommende forlater stedet. Bevillingshaver har plikt til å sørge for at personer som trenger det, får nødvendig bistand."

I rundskriv IS-5/2008 fremholdes det på side 200 at alkoholforskriften § 4-1, 2. ledd, pålegger bevilingshaver en aktivitetsplikt i form av å sørge for å fjerne åpenbart påvirkede personer som befinner seg inne på

Trondheim kommune

skjenkestedet. Hvor lenge en åpenbart påvirket person kan befinne seg i skjenkelokalet før det er i strid med bestemmelsen beror på en vurdering i hvert enkelt tilfelle, blant annet av hvor påvirket personen er, lokalets størrelse og karakter, hvilke tiltak som er iverksatt for å sikre fjerning av åpenbart påvirkede personer og hvilke tiltak som er truffet for å vise den aktuelle personen ut.

Den åpenbart påvirkede gjesten ble observert inne på skjenkestedet fra kl. 23.55 til kl. 00.45, altså i 50 minutter. I løpet av observasjonstiden spaserte han rundt i lokalet, gikk ut og inn fra skjenkestedet et par ganger, og hadde flere samtaler med dørvakten.

Bevillingshaver forklarer i sitt tilsvarende at den kvinnelige dørvakten aldri ville latt en åpenbart påvirket gjest bli værende inne på skjenkestedet, da hun har bakgrunn både fra det militære, Securitas, skjenkekontrollen, gjennomførte vaktkurs og mange års erfaring som dørvakt.

Rådmannen kan ikke se at bevillingshavers tilbakemelding vedrørende dørvaktens arbeidsbakgrunn vil ha betydning i vurderingen av om denne konkrete gjesten skulle blitt vist ut av skjenkelokalet på et tidligere tidspunkt.

På bakgrunn av de ovennevnte forhold, samt den omrapporterte berusningsgraden til den mannlige gjesten, er det rådmannen sin vurdering at bevillingshaver har misligholdt sin aktivitetsplikt ved ikke å vise mannen bort fra skjenkestedet.

Det foreligger etter dette brudd på alkoholforskriften § 4-1.

Ad skjenking av alkoholholdig drikk

Alkoholoven § 8-11:

”Det er forbudt å selge, utlevere eller skjenke alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller skjenke alkoholholdig drikk på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart påvirket.”

Alkoholoven § 1-4 andre ledd:

”Med skjenking forstås salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser.”

Den mannlige gjesten som var åpenbart påvirket av rusmidler, jamfør ovenfor, drakk alkoholholdig drikk inne på skjenkestedet. Se tilleggsrapporten hvor det beskrives at mannen drakk av et halvlitersglass på det tidspunkt kontrollørene fikk øye på han, og at han senere drakk av flere tilfeldige halvlitersglass som sto rundt om på bordene.

Hvorvidt kjøpsituasjonen er observert, er ikke avgjørende i forhold til begrepet ”skjenking”. Spørsmålet om hvorvidt drikking på skjenkestedet er å anse som skjenking i alkoholovens forstand, er tidligere forelagt Helsedirektoratet, som har svart bekreftende på dette.

På denne bakgrunn mener rådmannen at bevillingshaver har overtrådt alkoholovens forbud mot å skjenke alkoholholdig drikk til åpenbart påvirket person, jfr. alkoholovens §§ 8-11 jfr. 1-4, andre ledd.

Ad rådmannens saksbehandling

Bevillingshaver har i sitt tilsvarende stilt spørsmålsteget ved hvorfor kontrollørene ikke spurte om å få en samtale med den omtalte gjesten ved kontrollens slutt. De har også sagt seg villig til å møte bevillingsmyndigheten sammen

Trondheim kommune

med gjesten i ettertid, da hans adferd på kontrolltidspunktet angivelig skyldes en psykisk lidelse. Bevillingsmyndigheten har ikke etterkommet bevillingshavers ønske om et møte.

Forvaltningslovens § 17 lyder som følger:

”(1): Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtaket treffes.”

Spørsmål knyttet til omfanget av forvaltningsorganets utredningsplikt har blant annet vært behandlet i Borgarting lagmannsrett, LB-2006-34448, samt forelagt Sivilombudsmannen som i sak 2008/1997 avga sin uttalelse.

Saken for Borgarting lagmannsrett gjaldt en bevillingshavers anførsel om at det forelå saksbehandlingsfeil grunnet kommunens mangelfulle undersøkelser både på kontrolltidspunktet, og ved å unnlate å undersøke nærmere opplysninger fra bevillingshaver om at vedkommende gjests atferd skyldtes sykdom eller personlige særegenheter.

Fra dommen hitsettes:

”Ut fra rapporten synes det ikke å være tvil om at kontrollørene oppfattet vedkommende gjest som åpenbart beruset. Det fremgår ikke av rapporten av den ansvarlige ved X AS – eller andre ansatte ved Y- gjorde kontrollørene oppmerksom på at vedkommende gjest hadde et handikap eller andre personlige særegenheter, og at det var slike som var årsak til at hans spesielle fremtoning. Det fremgår imidlertid av rapporten at ”Ansvarshavende sa at mannen var en stamgjest hos dem og at oppførselen til den åpenbart berusede mannen var normal, at han ikke var full”. Ut fra det inntrykk vedkommende gjest synes å ha gitt, og de opplysninger ansvarshavende ifølge rapporten ga til kontrollørene, kan lagmannsretten ikke se at det var feil av kommunen på dette tidspunkt ikke å foreta ytterligere undersøkelser om gjestens atferd kunne skyldes andre forhold enn alkoholpåvirkning.”

Lagmannsretten kom til at det ikke forelå saksbehandlingsfeil.

Sak som forelagt Sivilombudsmannen for uttalelse, sak 2008/1997, gjaldt en inndragning grunnet skjenking av alkohol til en person som var åpenbart påvirket av rusmidler. Bevillingshaver anførte her at vedkommende gjest ikke var beruset, men syk med en adferd som var til forveksling lik en beruset persons. Kommunen hadde i dette tilfellet avslått å avholde møte med den i rapporten omtalte åpenbart berusede person vedrørende tilstanden på kontrolltidspunktet.

Fra Sivilombudsmannens uttalelse hitsettes:

”Jeg må legge til grunn at selv om et slikt møte var blitt gjennomført i ettertid, ville det ikke ha vært mulig å gjenskape den situasjonen som skjenkekontrollørene observerte. Noe sikkert bevis for at situasjonen var slik som klageren beskrev, ville det ikke ha vært mulig å skaffe, særlig fordi det ville være umulig å utelukke at gjesten var alkoholpåvirket i tillegg til å være syk. Videre er det på det rene at serveringspersonalet på stedet ikke ga opplysninger om gjestens sykdom og generelle adferd, selv om de var klar over at kontrollørene anså at han var åpenbart påvirket av rusmidler. Ettersom gjesten omtales som en stamkunde, og hans problem var kjent for de ansatte, ville dette være nærliggende å gjøre.

(...)

Spørsmålet er om saken, uten gjennomføring av et slikt møte, var tilstrekkelig opplyst da vedtaket ble truffet. Jeg har kommet til at det var tilfellet. I denne vurderingen har jeg lagt vekt på at rapporten er relativt detaljert med hensyn til vedkommendes symptomer for beruselse. Fylkesmannen har foretatt en konkret vurdering av sannsynligheten for at samtlige av disse tegnene kunne skyldes en eventuell sykdom. Videre har fylkesmannen vurdert det faktum at serveringspersonalet ikke gjorde kontrollørene umiddelbart oppmerksom på gjestens helsetilstand.”

I etterkant av kontrollen har bevillingshaver i denne saken uttalt at gjestens oppførsel skyldtes en psykisk diagnose. Det ble ikke sagt noe om dette til kontrollørene under kontrollen, noe de hadde oppfordring til å

Trondheim kommune

gjøre ved gjennomgang av befaringsrapporten etter endt kontroll. Det ble opplyst om at slik oppførsel var normal fra gjesten sin side.

Tilleggsrapporten er utfyllende med tanke på observerte symptomer på åpenbar påvirkelse, og det er rådmannens vurdering at det i et etterfølgende møte med den omrapporterte mannlige gjesten ikke ville vært mulig å gjenskape den situasjonen som skjenkekontrollørene observerte på kontrolltidspunktet. Videre at det ikke vil være mulig å utelukke at gjesten var åpenbart ruspåvirket i tillegg til at han eventuelt har en psykisk lidelse.

På bakgrunn av det ovennevnte finner rådmannen at utredningsplikten i forvaltningslovens § 17 er ivaretatt både under selve kontrollen og senere.

Reaksjon

Etter alkoholloven § 1-8 første ledd kan bevillingsmyndigheten inndra en skjenkebevilling for resten av bevillingsperioden eller for kortere tid dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter alkoholloven eller bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven.

Ved vurderingen av om bevillingen bør inndras og hvor lenge, kan det etter ordlyden blant annet legges vekt på type overtredelse, overtredelsens grovhet, om bevillingshaver kan klandres for overtredelsen og hva som er gjort for å rette opp forholdet.

Det følger av retningslinjer for reaksjoner ved overtredelse av alkohollovens bestemmelser, vedtatt av bystyret i Trondheim 22.05.2008, at det ved første gangs overtredelse normalt reageres med en skriftlig advarsel, jfr. retningslinjenes punkt 2 første ledd. Ved gjentatt overtredelse reageres det med inndragelse av bevilling for en periode fra 1 uke til 2 måneder, jfr. punkt 2 andre ledd.

I retningslinjenes punkt 2, tredje ledd, fremkommer en skjerpet reaksjon for grove overtredelser, og en eksemplifisering av hvilke overtredelser som skal klassifiseres som grove. Bestemmelsen lyder som følger:

”Ved grove overtredelser skal det reageres med inndragelse i minimum 3 uker allerede ved første gangs overtredelse, med mindre særlige grunner taler for en kortere inndragningsperiode. Som grov overtredelse regnes bl.a. salg og skjenking til mindreårige, salg og skjenking til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler og grove brudd på salgs- og skjenketidene.”

Formannskapet har tidligere ansett skjenking til en åpenbart påvirket person som en grov overtredelse, og inndratt bevillingen ved første gangs overtredelse.

Fylkesmannen har i forbindelse med en klagesak uttalt at ”Fylkesmannen har merket seg at kommunen ønsker en streng praksis i slike saker, og har ingen innvendinger mot dette, så lenge denne praksisen følges konsekvent”. Det ble altså ikke ansett urimelig å inndra bevillingen ved første gangs overtredelse. Rådmannen vil påpeke at det i den saken ble observert at gjesten som var åpenbart påvirket av rusmidler *kjøpte* alkoholholdig drikk, noe som normalt øker overtredelsens alvorlighetsgrad, se mer om dette nedenfor under ”Inndragningens lengde”.

Rådmannen forholder seg til foreliggende praksis, og foreslår derfor at formannskapet inndrar bevillingen, jfr. retningslinjenes punkt 2, tredje ledd og forvaltningspraksis.

Inndragningens lengde

Trondheim kommune

I henhold til forvaltningspraksis i Trondheim kommune inndras skjenkebevillingen i tre uker der kontrollørene observerer selve salgssituasjonen, mens observasjon av en åpenbart påvirket gjest som konsumerer alkoholholdig drikk resulterer i to ukers inndragning. Salgssituasjonen er ikke observert i nærværende tilfelle.

I tråd med foreliggende praksis foreslår rådmannen å inndra skjenkebevillingen i to uker.

Trondheim kommune

Konklusjon

Rådmannen anbefaler at skjenkebevillingen inndras i to uker fra den tid administrasjonen anbefaler.

Rådmannen i Trondheim, 17.06.11

Anne Behrens
kommunaldirektør

Marte Bjørnsen
jurist

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg 1: Befaringsrapport

Vedlegg 2: Tilleggsrapport

Vedlegg 3: Tilsvar bevillingshaver, datert 27. april 2011

Vedlegg 4: Berusningstrapp

[... Sett inn saksutredningen over denne linja](#)